

دروزیاده، پیک پوسته خانه، خارشوند
دانش، خصوصی مدارز

عل ارامه:

مُسْكِنُ الْحَقْدَةِ وَالْجَنَاحِ

بِرَّ الْأَرْضِ

١٣٢٦

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دن باخت هفتهدق رساله در

درسعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

تیریله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنی
۲۰ غروش قضلہ آلتیر.

درسعادتده پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدی اخذ اولنوره

مؤسسی: ابوالعلا زین العابدین — ح. اشرف ادیب

سنہ لکی	القی ایلغو
۳۵	۶۵
۵۰	۹۰
۵۰	۹۰

درسعادتده
ولایاتده
جمالک اجنبیه ده

تاریخ تأسیسی:
۱۱ نومبر ۱۳۲۴

برنجی سنه

۲۴ شوال ۱۳۲۶ پنجشنبه ۶ تشرین ثانی

عدد: ۱۳

اسعندہ کی اثر قیمتدار بیویلہ وجودہ کلان اثار جملہ سند ندرکہ (القطرہ تدل علی الغدیر) مصدقہ بوجوادیہ کی احادیث مذکورہ در بعضی افراد مختصرًا ترجمہ لریلہ برابر درج واپر اقتضی :
 (۱) (بعثت لاتم مکارم الاخلاق) مکارم اخلاقی ائمماً ایچون بعثت بیور ولدم .

- (۲) (تحلقو باخلق الله) اخلاق الہیہ ایلہ تحلق ایدیکن .
- (۳) (حسنو اخلاقکم) اخلاق کریم کو زل لشیدیکن .
- (۴) (ان من کمال الاعان حسن الخلق) حسن خلق ایمانک کالندندر .
- (۵) (احسنکم ایماناً احسنکم اخلاقاً) اخلاقی کو زل اولان ایمانی کو زل اولاندر .
- (۶) (اول ما يوضع في الميزان حسن الخلق) او لا میزانه وضع اولنه حق حسن خلقدر .
- (۷) (لا حسب حسن الخلق) حسن خلق کی حسب یوقدر .
- (۸) (حسن الخلق یعنی وسیع الخلق شوم) حسن خلق یمندر، سوی خلق شومدر .

- (۹) (سوی خلق ذنب لا یغفر) سوی خلق مغفرت اولونگاز ذنبدر .
- (۱۰) (البر حسن الخلق والاشم ماحال فی النفس وکرہت ان یطلع علیہ النـاس) خیر محض حسن خلقدر . وجدانہ اضطراب و قسوت حاصل ایلهین و ناسک آکا مطلع اولمسنی کریم کو ردیک شی کناء و قباحتدر .
- (۱۱) (ان احیکم الی واقبکم منی مجالس یوم القیمة احسنکم اخلاقاً الموطئن اکنافاً الذين یألفون و یؤلفون) .
- (۱۲) (ذوالوجهین لا یکون عنده اللہ وجہاً) ایکی یوزلو اولان کیسہ عند آئیہ و وجہیہ یعنی مقبول اولماز .

- (۱۳) (ایا کم والظن فان الظن اکذب الحديث ولا تحسوا ولا تجسروا ولا تناجسوا ولا تناسدوا ولا تبغضوا ولا تذابروا وکونوا عباد اللہ اخواناً) سوی ظنندن بغایت اجتناب ایدیکن . زیرا خاطرہ نک اک زیادہ کاذب اولانی ظندر . بربریکن کیسیتی تحری و عیوبی تفھص و تجسس ایله میکن . اشتراکی مقصودیکن اولیان شیئک مشتریسی اغرا ایچون ٹھنڈی تزید و بربریکنے حسد و بغض وعداوت ایتمہ کین و غیبانندہ قبیح کلام سویلہ میکن . ای اللہ ک قولی کی بربریکن ایلہ قردش اولیکن .

- (۱۴) (ان المؤمن لیدرك بحسن الخلق درجة القائم الصائم) مؤمن حسن خاقیلہ قائم صائم درجه سفی ادراک ایدر .
- (۱۵) (حسن الخلق یذیب الذنوب کانتیوب النار الشیخ) حسن خلق ، آتشک قاری ایتمہ کی بذوبی ایدیدر .
- درج صحیفہ افتخار قدان احادیث مذکورہ مطالعہ سندن بنای

بکرہ میان شکلی آمدی . خطبہ لرده زمانک پادشاہی بشرہ اطلاق جائز ولا بیق اولیان توصیفات ایلہ ذکر ایتمیہ باشلا دی . وعظ و نصیحت تعلیمات مهمہ ذکر ایتملز اولدی . اشته شویلہ جـ بیوک عبادت لرمن جملہ سندن اولان خطبہ لرده ، مدحیاتدن ، دعائیاندن عبارت بر عادت و رسی براپیش اولوب قالدی .

«یامحول الحول والاحوال حول حالنا الى احسن الحال» دعا سی تکرار ایلہ اشته شویم قالہ عاجزانہ می «خطبہ لرک حال اصلیلی ری ، کیفیت مسنونہ لری غائب ایدلشدر ، اعادہ سنه علماء کرام حضراتی غیرت ایتمہ لیدر » جملہ سندہ خلاصہ ایدر ک ختم کلام ایلم .

فرانی: صلیم نابت

برو سہ مبعوٹی مورخ شہیر بیکباشی طاهر بک افندي طرفندن رسالہ مزہ اهدا بیور لشدر :

اسکی ویکی اخلاق کتاب بریمنز

بعد اداء ما وجب علينا اسپنی سرلوحہ اتخاذ ایتمیکم بومقالہ ناجیز ایلہ مقصد عاجزانہم علم اخلاقہ دائر مفید و مختصر بعض معروضاتده و معارفندن عثمانیہ نک هر علم و فنندہ اولادبی کی بوعلم نافعہ دائرہ تحریرینہ بذل ہمت بیور دفتری اثارہ متعلق بعض مسروقاتہ بولنقدر . معلوم ارباب نہی درکہ (علم اخلاق) اجل علومدر . چونکہ مبنی ای شریعت خاصہ معنوی میں اولان رسم شفتت وجود و صروت کی مکارم اخلاق ک جملہ سندن بیان رسم شفتت و صروت کی مکارم اخلاق سیئہ نک مضرات مادی و معنوی فوائد بی غایہ سندن و هادی اولان اخلاق سیئہ نک مضرات بی نہیہ سندن باحت اولادبی ایچون حتی (غاية علوم) اولمق اوزرہ بیسلہ تلقی اونہ کلیسیکی امر مجزو مدر . بوحالدہ بوعلم عالی قدرک بیان علویجی ایچون خـ ران فضیلت اولان مصنفین اسلامیہ دن مؤلفین عثمانیہ دخی اقوال حکیمانہ و افہام کریمانہ لری منہاج سعادت بشریہ اولان «کل بشر» افندمن حضرت لرینک قول افلا اثر جلیل بیویلرینہ اقتدا ایدر ک سالک راه نجات و هدا اولمشادر . چونکہ بوکون بالجملہ مسلمینک ایدی احترام و تعظیز نہ موجود بولنک احادیث شریفہ کتاب بریمنز هر ہانکیسی آچیلسہ (بعثت لاتم مکارم الاخلاق) دستور حکمت و اخلاق ایلہ ناطقہ پرداز اولاز بیغمبر ذیشان افندیزک اخلاق حسنہ نک بخش ایتمیکی محسنندن و اخلاق سیئہ نک ایراث ایتمیکی محاذر دن باحت بر چوق احادیث شریفہ لرینہ تصاف اولنور کہ اشبو احادیث شریفہ علم اخلاق یازمق ایستہین — با خصوص بر اسلام مؤافی ایچون — هر زمان جمعیتی ، حکمتی ببر اساس قویم در .

از جملہ (بیروت) اعظم علماء سندن (احمد بدران) افندینک اخلاقہ دائر التقاط ایتمیکی قرق حدیث شریفہ معانیستک شرح و ایضاً احنه دائر جمع و ترتیب ایتمکاری و ارباب معارف دن (احد عطاء اللہ) افندی نامنده برشاک ترجمہ ایتمکاری (الاشراق فی مکارم الاخلاق)

زاده مصطفی پاشا) نک تور کجه برجلد کبیر اثریدر که مقدمه سی اسداء حسنی شرحیله، خاتمه سی صلوة رسول کبریالیه موشیع اولوب اورته یرنده کی الی آتی بابه دخی اخلاق حسنی وردند نک فوائد وضرانه تعلق ایدن احوالین بحث اولونشدر. (سلطان سليمان قانونی) حضرتlerی نامنه یازیلان بو اثر خاقان مشار اليهن صکره کلن دها ایکی پادشاه ذیشانکده منظور شاهانه لری بیورلیدیغندن (ایس السلاطین و جلیس الخواصین) اسیلهده مسما اولدینی نسخه سنک ظهرنده محرردر. مطبوعی یوقدر.

(۴) امروزه عزیزیه - ۱۰۶۸ ده اقامتکاهی اولان بروسدہ وفات ایدرک (دوه جیلر منارانی) دنیان قبرستانه دفن ایدیلن فضلای ادبادن صاحب تاریخ (روضۃ البرار) شیخ الاسلام (قره چابی زاده عبدالعزیز) افندینک اثریدر. مطبوع دکلدر.

(۵) همایونه نامه - حکمت اخلاق و فلسهدن باحث اولوب قدی و برچوق اسانلر کلماتنه مشتق من، اولماسی دولاپیله زمانزی السنہ علماسی طرفندن (ام الاسلام) عد ایدیلن (ہند قدیم سانسکرت) اساني اوزره محرر اولان و مؤخرآ (حسین واعظ) طرفندن (انوار سهلی) اسیله زبان فارسی به نقل اولان مشهور (کلیله و دمنه) نک عثمانلیلر یتنده متعارف اولان اسیدرکه (۹۰۵) ده بروسه قاضیی ایکن وفات ایدرک امیر سلطان جوارینه دفن اولنان فضلای منشیاندن (فیله) لی (علاه الدین علی) نک مطبوع و مشهور اثریدر. فقط طرز عتیق کتابتیز اوزره محرر اولدینه مطالعه خواصه منحصر کیدر. ساده لشیدرل. یکی تقدیرده استفاده سی چوغاله جنی طبیدر.

(۶) امروزه احمدی - ۱۱۳۶ تاریخنده مصر مولوینده ایکن وفات ایدن فضلای شعرادن عثمان زاده تائب احمد افندینک ترکجه اثریدرکه (مولانا حسین کاشف) ک اثرندن توسعی طریقیله میدانه کلن بو اثر (سلطان احمد خان ثالث) حضرتlerی نامه تقدمه ایدلشدرا. مطبوعدر.

(۷) نهاد نهاد - (همایون نامه) دن تخلیص ایداش بر اثر اولوب (تائب احمد) افندینکدر. غیر مطبوعدر.

(۸) تخلیص الحکم - تخلیص النصایع - ۱۰۷۲ تاریخنده در سعادتده وفات ایدرک (طوب قبو) خارجنه دفن اولنان شارح مشتوی مرد معنوی (صاری عبد الله) افندینک (اصحیحة الملوك) ندن تخلیص ایدیلن بو اثر (تائب احمد) افندی طرفندن میدانه کتیرلهمک (سلطان محمد خان رابع) حضرتlerی نامه تقدمه ایدلشدرا. مطبوعدر.

(۹) مرآة الامهروں و مرقاۃ الدسوائی - ۱۰۰۶ تاریخنده (سیواس) ده ارتحال ایدن (پیان طریقت خلوتیه) دن (شیخ شمس الدین سیواسی) نک ترکجه منظوم اثریدر که یکرمی باب اوزره مرتب اولان بو اثرک نصی اخلاق جیده، نصی اخلاق ذمیه دن باحث اولوب غیر مطبوعدر.

(۱۰) مرآة الامهروں - ۱۰۵۰ تاریخنده در سعادتده وفات ایدن قاضی استانبول (بوستان زاده یحیی) افندینک یالکزان اخلاق محمود نک بیانیله اکتفا ایدلیکی تور کجه یکرمی باب اوزره مرتب اثر مشوریدر که

محتمم اسلامیتک محسن اخلاق اوژرینه مؤسس اولدینی اظهره من الشوش ظاهر و هویدادر. بو تقدیر جه احادیث شریفه مطالعه سیله اشتغال ایدن بر مؤمن متقدی ایچون اویله اوژون اوژادی یه ابواب و فصله تقسیم اولنق صورتیه تحصیلی نوعا تصعیب اولنان اخلاق کتابلرینی مطالعه دن ایسه هدف مقصوده کسیدرمه بولدن کیتک ایچون (جامع الكلم) اولان احادیث شریفه یه مراجعت بالوجوه موجب یعن و مسعد تدر. ایشده الله بو کی مهاج سعادت موجود اولدینه ناشیدر که صدر اسلام ایله اونی تعقیب ایدن ادورده اویله ایریجہ اخلاق کتابلری ترتیب و تدوینه لزوم کورلیوب سائر اواس دینیه و احکام جلیله اسلامیه میاننده ممزوج بحالله نقل وبسط ایدلشدرا که تهذیب اخلاق و تصفیه وجدانه خادم اولق اوژرہ تأییف اولنان کتب اسلامیه میاننده باشده جمیع الاسلام امام غزالی نک (احیاء العلوم) ی اولدینی حالله نصایع، حکمیات و مواعظه متعلق یازیلان کتابلرک موضوع علی یه اساساً (علم جلیل اخلاق) اولدینی حق سطحی برمطالعه تیجیه سیله بیله تظاهر ایدر. منسویتیله مفتخر اولدینی (عثمانی) قومندن علم اخلاقه دائز خامه ران فضیلت اولان ارباب معارف کوره بیلدیکم اثار برگزیده لرینک اسلامیه زمان تأییف و سائره لرینی فرانسلز لرک (پیلیوغرافی) دیدکلری (علم احوال کتب) قاعدہ سنه توفیقاً بسط و نقل ایتمد. ارتق آثار مذکوره دن التقط اولنق ایحاب واستعداد زمانه کوره علاوات لازمه درج ایدلک شرطیله درجات مختلفه اوژرہ اخلاق کتابلری یازمق مکاتب موجوده من ده (علم اخلاق) تدریسیله موظف ارباب فضیلت و همتک اطف و همتلرینه متوفقدر. (ومن اه التوفیق)

* * *

علم اخلاقه دائز تأییف و ترجمه طریقیله اسلاف معارفندان عثمانیه طرفندن یازیلان آثارک بعضیلرینه عائد ایضاحت مفیده:

(۱) بحر المکنم - ۸۰۰ تاریخنده تیهه ده وفات ایدرک پدری یانه دفن اولنان ابن ملک زاده محمد افندینک برجلد کبیر تور کجه اثریدرکه سلطان مراد خان ثانی حضرتlerی نامنه یازلدينی مقدمه سندن اکلا. شیلقده در. اساساً اخلاق و مواعظه دن باحث اولان بو اثر اوج باب یوز فصل اوژرہ مرتب اولوب غیر مطبوعدر.

(۲) امروزه جمالی - ۷۹۱ ده ملکتی اولان (اقسرایی) ده وفات ایدن افاظ علای عثمانیه دن (شیخ جمال الدین محمد اقسرایی) نک اثری درکه بیلدیریم یازید خان حضرتlerی نامه تقدمه ایدلشدرا. اوج مقاله اوژرہ مرتب اولان بو اثرک برجی مقاله سی بر شخصیت کننده تعلق ایدن اخلاقندن، ایکنچی مقاله سی عائله سی حقنده کی اخلاق واطوا: رندن، اوچنچی مقاله سی ده عاملیه تعلق ایدن اخلاقندن باحثدر. مطبوعی یوقدر.

(۳) موافق الفخری فی مراتب الامهروں - ۹۷۵ ده در سعادتده وفات ایدرک ایوب نشانجیسی دنیان محله ده کی احیا اکرده دی اولان جامع شریف خطیره سنه دفن اولنان (طوسیلی قوجه نشانجی جلال

(علامه عضد) سکدر. افضل علمای عثمانیه دن اولوب (۹۶۱) ده در سعادتنه وفات ایدرک فاتح جوارنده (عاشق پاشا) نام محله دفن ایدیلان (شقاچ نعماجیه) صاحبی (طاش کوپری زاده اجد افندی) ایله (۱۱۱۳) تاریخنده مکه مکرمه ده ارتحال ایدرک جوار حضرت (حدیجه الکبری) یه دفن اولونان (منجم باشی) نامیله معروف فضلای مشائیخ مولویه دن (صحابت الاخبار و جامع الدول) صاحبی سلاسیکلی (اجددده) افندی طرفندن شرح او نشدرکه هرایکیسی ده مطبوع دکلکهه.
ما بعدی وار برسی محمد طاهر به رفت

سلیمانیه

اوتبی فصل

تستر قادینلرک اکتساب کمال ایتلرینه مانع میدر؟

انسان ایچمه آکلاشمیشدرکه سودیکی بر شیئث کوزلاکنه بیکلرجه دلائل کتیرمک، کریه کور دیکی شیئث فاغنه ایسه بتون دنیایی اشهاد ایتمک اونک ایچون ایشنن بیله دکلکهه. کر موجوداتک طرز و حالی برشـاـهـدـ عـادـلـ اوـلـسـهـ یـدـیـ بـوـعـالـمـهـ اـنـسـانـدـ اـکـ اوـزـاقـ بـرـشـیـ وـارـسـهـ اوـدـهـ حـقـيـقـتـ اوـلـوـزـدـیـ . (وـکـانـاـنـ اـکـثـرـ شـيـئـ جـدـلـاـًـ).
(المرأة الجديدة) مؤلفی دییورکه : « لکن تستره کلنجه بونک قادرینلری حریت طبیعیه لرنده محروم ایتمک ، تربیه لری اکمال ایتلرینه ، وقت ضرورته قوت یومیلری فازانلرینه مانع اولمک ، زوج ایله زوجه بی حیات عقلی و اخلاقیدن بیواهه برآفق کبی برچوق ضرر لری اولدقدن باشقه بو قید بولندنچه اولادینک تربیه سنه مقندر والده لرک موجودیته امکان اوله ماز . بناءً علیه امتده بدنک یاریسی فلجه اوغرامش بر انسان کبی اولور . »

بکا کلنجه ، بن دیرمکه : تسترك [یوقاریده سرد ایشیکمز براهین حسیه بی نظرآ] برچوق فوائی وارد . قادرینلری حریت حقیقیه لرنده وایدار ایدرکه بورحیت ماهیتی قارئین کرامک نظرنده تعین ایتمشدر ، كذلك اونلره والده اولمک ایچون اقتضا ایدن تربیه بی اکمال قدرتی ویرر ، کندیلری اعمال خارجیه اه کلکلره اشتراك بله سندن منع ایدر ، او بله دن که صرف مادی اولان مدنت حاضره نک ایلیکنی قورو تدینی آوروا پا ، آمریقا قطمه لرنده کی علانک شهادتیله ثابتدر ، باشقه جه عائله لری ، حکومتی کندیلرینک معیشت لری و سائط معقوله ایله تدارکه اجبار ایدر ، زوج ایله زوجه بیلیر ، تستره رعایت ایدن امتده اعضا ظاهریه وباطنیه سی تمامیله فعل ، صحیح البینه بر انسان کبی اولور .
اونی صور ارسه کن بزده قول ایچه دید بیلیر دکه : بر آدم تخیل ایدیکن . رفیقه حیاتی یانی باشنده ، کلنجه کوندوز کندیسندن آیریلیور .

(سلطان احمد خان اول) و تقدیم ایدلشدر . غیر مطبوع ددر .

(۱۱) ترمذ امروزه محسنی - اثرک اصلی قرق باب اوزره مرتقب وفارسی العباره اولوب (۹۱۰) تاریخنده وفات ایدن مولانا (حسین کاشف هروی) طرفندن (حسین باقر) زاده (میرزا محسن) نامنه یازلشدر . (۹۷۱) تاریخنده در سعادتنه وفات ایدرک (طوبخانه) جوارنده بنا کردہ اولان دفتردار جایی خطیبه سنه دفن ایدیلان (تاریخ هشت بهشت) صاحبی (مولانا ادریس بتلیسی) زاده دفتردار (ابوالفضل محمد) افندی طرفندن ترجمه ایدلشدر . مطبوع دکلکهه .

(۱۲) ترمذ امروزه محسنی - ایس العارفین - فضلای شعرای عثمانیه دن اولوب رباعی کولقده عثمانیلری جه ایران شعر اسنک (غم خیام) ی مقامنه اولان و (۱۰۴۰) تاریخنده در سعادتنه وفات ایدرک (صوفیلر) چارشیسی قربنده کی مكتب ساحمه سنه دفن ایدیلان (عزی زاده حالتی مصطفی) افندینک کندی ترجمه سنه ویردیکی اسمدرکه بوده اصلی کبی قرق باب اوزره مرتبدر . بو ترجمه ده ایجانه کوره علاوات و تدقیمات وارد . مطلبی شودر :

منت الله کیم او در خلاق خلق ایدوبدر هکارم اخلاق
حسن خلقیله ایله یوب تکریم قیلدی انسانی احسن تقویم

(۱۳) مظالم امروزه - ذکری سبق ایدن (حالتی مصطفی) افندینک پدری اولوب (۹۹۰) تاریخنده در سعادتنه وفات ایدن فضلای ادب ادن (عزی) افندینک اثیریدر . مطبوع دکلکهه .

(۱۴) امروزه نوالی - فرع نامه - (۱۰۰۳) ده مغیساده وفات ایدن فضلای شعر ادن (اق حصاری) (نوالی نصوح) افندینک اثیریدر که (سلطان محمد خان ثالث) ک شهزاده لکی او ایشنه مغیساده معلمی ایکن تأییف ایلشدر . بو اثر اساساً حکیم شهر (ارسطو) نک (کتاب الریاسة والساسة) استنده کی کتابنک ایجانه کوره محو و ایاث و ایجانه کوره توسع طریقیله ترجمه سندن عبارت اولوب اون الق باب و بر تکمله اوزره مرتبدر .

(۱۵) ترمذ کیمیای سعادت - متن اثر (۵۰۵) ده وفات ایدن بجهة الاسلام امام غزالینک حکمت اخلاق و موعظه دن باحث فارسی اثیریدر که ذکری سبق ایدن (نوالی نصوح) افندی طرفندن ترجمه او نشدر . متن اثر معارف دن عثمانیه دن (صحاح جوهری) مترجمی (وانقولی محمد) افندی ایله (صاری عبد الله) افندی احفاد ادن (علی زاده عبدالباقي) افندی طرفندن ترجمه او نشدر . (کشف الظنون) ده شاعر مشهور (نجاتی) ایله (صحابی) طرفندن ترجمه او لندنیه مذکور سدهه بو ترجمه لر منظور عاجزی او لاما شدر . ترجمه لرک جله سی غیر مطبوع ددر . یالکزاییکی فصلک ترجمه بشجعی مطبوع دکلکهه ایلکزاییکی ترجمه بشجعی فصلک ترجمه سیدرکه (اکسید دولت) نایله اولوب (ترکس) افندی طرفندن ترجمه ایدلشدر . (۱۲۸۸) ده طبع اولونشدر . متن اثر اخیراً (هنستان) ده طبع ایدلشی . (۱۶) شرع امروزه عضویه - متن اثر (۷۰۶) ده ارتحال ایدن